

Vergaderjaar 2018–2019

32 824

Integratiebeleid

Nr. 263

BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 29 mei 2019

Met deze brief informeer ik u over de voortgang van het pilotprogramma Veranderopgave Inburgering (VOI). Hiermee kom ik tegemoet aan het verzoek van uw Kamer, ingebracht tijdens het algemeen overleg met de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 20 februari 2018¹. Tevens is met deze brief voldaan aan de motie met Kamerstuk 35 000 XV, nr. 22 van Paternotte en Segers.²

Het doet mij deugd u te melden dat de postbus van het pilotprogramma open is. Gemeenten kunnen een aanvraag indienen voor financiering van hun bestaande werkwijze (passend binnen de contouren van het nieuwe stelsel die inmiddels bekend zijn) of voor innovatieve ideeën die ze in de praktijk willen brengen via een pilot. Onderstaand leest u meer over het pilotprogramma, waaronder de verrichte activiteiten ter voorbereiding op de start van de eerste pilots in augustus dit jaar.

Doelstelling pilotprogramma

Een belangrijk aspect van de Veranderopgave Inburgering (VOI) is het inrichten van een stelsel dat nauw aansluit op de gemeentelijke uitvoeringspraktijk. Daarom is het van belang om de verschillende gemeentelijke perspectieven terug te laten komen in het pilotprogramma. Alle gemeenten krijgen de gelegenheid om een aanvraag in te dienen. Dat zorgt voor een gelijk speelveld.

Ik beoog met het pilotprogramma de volgende twee doelstellingen te bereiken:

1. Lessen opdoen voor de verdere inrichting van een adaptief inburgeringsstelsel.

¹ Kamerstuk 32 824, nr. 259

² Kamerstuk 35 000 XV, nr. 22

2. Gemeenten voorbereiden op de implementatie van de nieuwe wet door de resultaten van de pilots breed te delen via bijeenkomsten, beschrijvingen van best practices en tips voor gemeenten en andere uitvoeringsorganisaties.

Financiering voor pilots en evaluatieonderzoek van lopende initiatieven

Het programma kent twee type financieringsmogelijkheden voor gemeenten:

- Financiering voor een pilot op basis van een bestaande werkwijze of nieuw gemeentelijk initiatief die past binnen één van de zeven pilothema's.
- Cofinanciering voor een evaluatieonderzoek naar een lopend initiatief.

Bij de pilots worden de pilotdeelnemers (bv. inburgeringsplichtige asielmigranten) gevolgd vanaf de start van de pilot door een onderzoeksbureau, aangesteld door SZW. Bij de evaluatieonderzoeken van lopende initiatieven contracteert de gemeente zelf een onderzoeksbureau. De gemeenten kijken hierbij «terug» naar resultaten en ervaringen die al zijn opgedaan met een bestaande aanpak die in 2018 of eerder gestart is.

Gemeenten kunnen financiering aanvragen voor een pilot op basis van activiteiten die aansluiten bij de volgende zeven thema's:

1. Brede intake en PIP
2. Vrouwelijke nareizigers en gezinsmigranten
3. Duale trajecten
4. De Z-Route
5. B1-Route: van A2 naar B1
6. Ontzorgen
7. Kwetsbare groepen in Duale trajecten of Z-Route.

Voor de aanvragen van cofinanciering van een evaluatieonderzoek naar een lopend initiatief dient de aanpak te vallen onder één van deze thema's:

1. Doorgaande lijn van opvang naar inburgering (activiteiten gedurende de opvang, gericht op warme overdracht, samenwerking COA – gemeenten, etc.)
2. Intake en op basis daarvan inzet van maatwerktrajecten voor begeleiding van statushouders
3. Integrale trajecten (bijvoorbeeld combinaties van werken en leren of intensieve trajecten ingebed in het sociaal domein)
4. Onderwijsroute
5. Initiatieven gericht op waarden, burgerschap, culturele inburgering.

Voor de beoogde 39 pilots is in totaal afgerond acht miljoen euro beschikbaar. De vaste bedragen per pilot verschillen per pilothema en variëren tussen 120.000 en 275.000 euro. De beschikbare financiële middelen voor de pilots kunnen de gemeenten breed inzetten voor uitvoeringskosten. Voor de beoogde vijftien evaluatieonderzoeken van lopende initiatieven is in totaal 750.000 euro beschikbaar met een maximum van 50.000 euro per gehonoreerde aanvraag. Bij honorering van de aanvraag worden de middelen via een decentralisatie uitkering aan de gemeenten verstrekt.

Procedurebeschrijving voor een gelijk speelveld

Om een gelijk speelveld mogelijk te maken is er een procedurebeschrijving opgesteld. De aanvragen van gemeenten worden op basis van de daarin benoemde selectiecriteria beoordeeld. Op 3 april jl. is deze

procedurebeschrijving gepubliceerd op de website van Uitvoering van Beleid (SZW).

Een greep uit de afspraken die zijn opgenomen in de procedurebeschrijving:

- De pilots duren een jaar. De doorlooptijd van de evaluatieonderzoeken naar een lopend initiatief is korter: de eindrapportage van de evaluatie moet uiterlijk in mei 2020 worden gepubliceerd.
- Gemeenten kunnen een aanvraag indienen voor één pilotthema en één evaluatieonderzoek naar een lopend initiatief. Aan elk thema zijn aparte selectiecriteria verbonden waarop de aanvragen van gemeenten beoordeeld zullen worden.
- Bestaande initiatieven kunnen ook in aanmerking komen voor pilots mits ze (door aanpassingen) overeenkomen met de selectiecriteria voor dat specifieke pilotthema.
- De aanvraagprocedure voor de pilots verloopt in twee tranches: drie pilotthema's in de eerste tranche en drie pilotthema's in de tweede tranche. In augustus 2019 starten de eerste pilots die onder de
- pilotthema's uit de eerste tranche vallen, in november de pilots van de tweede tranche.
- De aanvragen voor een pilot of evaluatieonderzoek naar een lopend initiatief worden beoordeeld door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW). Naar verwachting kunnen niet alle aanvragen gehonoreerd worden, gezien de eerder getoonde belangstelling vanuit gemeenten.

Vervolg

Na de publicatie van het procedurevoorstel op 3 april jl. zijn er in de maand april zes voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd in Utrecht, Zwolle, Rotterdam en Eindhoven. De voorlichtingsbijeenkomsten werden goed bezocht en positief ontvangen. Met het openstellen van de postbus is de start van de uitvoering van de pilots een flink stuk dichterbij. Nadat de beoordeling van de aanvragen en de toekenning van de middelen voor gemeenten is afgerond gaan de pilots in augustus (eerste tranche pilotthema's en lopende initiatieven) en november dit jaar (tweede tranche pilotthema's) van start. Een evaluatieonderzoek naar een lopend initiatief kan starten zodra de gemeente de evaluatie heeft gegund aan een onderzoeksbureau.

Tijdens de uitvoeringsperiode van augustus 2019 tot december 2020 zal vanuit het pilotprogramma een kennisnetwerk worden gecreëerd voor alle gemeenten om de kennis uit het pilotprogramma breed te delen. De verschillende activiteiten worden in afstemming met onder andere Divosa en de VNG georganiseerd samen met de pilotgemeenten. Verder wordt dit kennisnetwerk verbonden met de bredere activiteiten in het kader van de implementatie van de nieuwe wet.

Nu het pilotprogramma van start is gegaan kijk ik met belangstelling uit naar de innovatiekracht die zal blijken uit de aanvragen en de daaropvolgende samenwerking met de pilotgemeenten.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
W. Koolmees